

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE SVMMO PON=||TIFICE,|| QVINQVE LIRBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XXIV. Soluuntur alia tria argumenta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53860)

SPONDEO, Cyprianum non ex hoc solo decreto argum-
tari, sed ex hoc decreto, adiunctis manifestissimis crimi-
norum. Sic enim Cyprianus ratiocinatur: Debet vniuersa
que caussa ex decreto Concilij illic audiri, vbi est crimen
missum: horum caussa iam audita est, & manifestè cri-
morum detecta sunt: Cur igitur Romam appellant, nisi
tè imponant Pontifici, vel saltem Episcopos vexent, qu-
eis iudicauerunt?

Adde, quod si hoc decreto prohiberentur appellatio-
non solum prohiberentur ad Romanum Pontificem, ve-
tiam ad quemlibet alium iudicem, vt Magdeburgen-
tentur, Cent. 3. cap. 7. col. 176. & verba ipsa indicant, que
neralia sunt: at absurdissima & ridicula lex esset, que om-
appellationem prohiberet. In qua enim, quamuis inep-
ma Republica, eiusmodi lex tolerata fuit, quæ à nullo
appellari permitteret? Hanc ergo legem cum tribuere Co-
turiatores Ecclesiæ Dei, quæ est Respublica sapientissim-
dinata, absurdos prorsus & ridiculos se exhibent.

Ad illud verò, quod Cyprianus addit, non esse mini-
storitatis Episcopos Africa, respondeo, illud (M. 1. 1. 1.)
referre comparationem ad Romanos Pontifices, sed
fam, de qua tunc agebatur. Est enim sensus, Episcopos
cæ non fuisse minoris auctoritatis, quàm sufficeret ad
causam iudicandam.

CAPVT XXIV.

Soluuntur alia tria argumenta.

SECUNDO, obiiciunt DAMASVM, qui in episto-
ad Theophilum & Anysium, quæ est 79. inter e-
stolas Ambrosij: *Cum*, inquit, *huiusmodi* *fr-*
Concilij Capuensis iudicium, *Et finitimi* *Bo-*
atque eius accusatoribus iudices tribuerentur, *aduerti*
quod nobis iudicandi forma competere non potest.

Respondeo **PRIMO**, epistolam illam non esse Dam-
In operibus Ambrosij tribuitur Ambrosio, sed nec eius
potest, cum in illa fiat mentio Ambrosij, tanquam cuiusdam
alterius. Itaque incertum est cuius sit. **SECUNDO** dico, si De-

masi sit, vt multi volunt, Damafum non dicere, se non posse iudicare, sed non conuenire vt iudicet. quod rectissime dictum est. Etsi enim Pontifex est summus Iudex, tamen non conuenit, vt quando Concilium prouinciale aliquid statuit, ipse sine causa aliter iudicet.

TERTIO, obiicit Caluinus lib. 4. Instit. cap. 7. § 9. Concilium MILEVITANVM, in cuius can. 22. sic statuitur: *Quod si ab eis, id est, Episcopis vicinis, prouocandum putauerint, non prouocent, nisi ad Africana Concilia, vel ad primates prouinciarum suarum. Ad transmarina autem, qui putauerit appellandum, à nullo intra Africam in communionem suscipiatur.*

Respondent aliqui cum Gratiano, qui 2. quæst. 6. can. placuit, addidit ad hunc canonem exceptionem, nisi fortè ad Apostolicam sedem appelletur. Sed hæc exceptio non videtur quadrare; nam præcipuè propter Romanam Ecclesiam Africani statuerunt, vt non liceret appellare vltra mare. Non enim appellari vnquam consuevit vltra mare ab Africanis, nisi ad Romanam sedem. Neque est opus confugere ad has angustias exceptionis, cum solutio vera sit in promptu.

Igitur responsio est, canonem istum non esse ad propositum. Nam quæstio de appellationibus ad Romanum Pontificem, non est de appellationibus Presbyterorum, & minorum Clericorum, sed de appellationibus Episcoporum. Si quidem Concilium SARDICENSIS, quod Episcopos voluit posse appellare ad Pontificem, can. 4. & 7. idem voluit causas Presbyterorum, & minorum Clericorum, terminari apud vicinos Episcopos; ita vt liceat minoribus Clericis appellare à suo Episcopo ad alios Episcopos eiusdem prouinciæ, vt habet canon 17. Quos duos canones renouari voluit Papa Zozimus, & executioni mandari in Africa, vt patet ex Concilio VI. Carthaginensi, & ex epistola Concilij eiusdem ad Bonifacium Papam.

Porrò canon iste 22. Mileuitani Concilij, de Presbyteris & minoribus Clericis loquitur, non de Episcopis; vt patet tum ex Augustino, qui huic Concilio interfuit, & tamen scribit in epist. 162. licere Episcopis Africanis appellare vltra mare, Clericis minoribus non licere: tum ex verbis ipsius Concilij. sic enim incipit: *Placuit, vt Presbyteri, Diaconi, vel ceteri inf-*

riores Clerici in causis, quas habuerint, &c. Quare
 Concilium Mileuitanum probauit Innocentius I. in epistola
 ad ipsum Concilium, quæ est 93. inter epistolas B. Augustini.
 Quod certè Innocentius non fecisset, si in eo Apostolica
 derogatum aliquid fuisset. Hinc apparet inscitia & oseria
 Caluini, qui loco notato dicit, Zozimum conatum esse
 cere, vt iste canon Concilij Mileuitani, in Concilio VII.
 thaginensi, corrigeretur. Cùm è contrario constet, Zozimum
 iussisse, vt iste canon confirmaretur, & ad praxim redigeretur.

„ Sed DICES; Si ita est, quo iure Romani Pontifices
 „ rium Presbyterum ex Africa appellansem susceperunt, &
 „ dum suum restitui fecerunt; vt referunt Africanus Patrum
 „ pistola ad Bonifacium, & in alia ad Celestinum?

RESPONDEO; Licet prohibitum fuerit Clericis inferioris
 ordinis, appellare ab Episcopis suæ prouinciæ; non tam
 prohibitum fuit, nec prohiberi potuit summo Pontifici
 vellet, eos admitteret. Præterea Romani Pontifices non
 admiserunt appellationem Apianam, quam audierunt de
 rimonias, & mandarunt Africanis, vt eius causam
 cognoscerent, & fideliter iudicarent. Apparet enim
 duabus epistolis, bis Apianum venisse Romam, & post
 remissum in Africam, & ibi in Concilio iudicatum
 tum eius ab vrbe.

QUARTO, obiicit Calvinus lib. 4. Instit. cap. 7. §. 10. cap.
 lam 162. AUGUSTINI, vbi legimus causam Cæciliani
 catam à Pontifice, & quibusdam aliis, iussu Imperatoris
 deinde rursus iudicatam secundò ab Episcopo Arelatensi,
 eodem Imperatore iubente, & tertio iudicatam ab Imperatore
 re. At si Pontifex iure diuino est summus Iudex, quomodo
 „ non ex se, sed solùm iubente Imperatore iudicat? Item,
 „ eo appellari non potest, quomodo appellatum est in
 „ Cæciliani, & iudicatum post Pontificis sententiam ab
 „ scopo Arelatensi, & rursus ab Imperatore? Denique,
 „ socios ab Imperatore adiungi passus est in primo iudicio.

Respondeo ad PRIMVM, Pontificem non iudicasse
 quando Imperator iniunxit; quia Donatistæ causam
 non detulerunt primò ad Pontificem, vt debebant, sed ad
 peratorem. In quo eos malè fecisse, docet Augustinus ibidem
 vbi etiam dicit, Constantinum Imperatorem longè or-

tius egisse, qui causam ad se delatam non ausus fuit iudicare, sed eam ad Pontificem misit. Ad **SECUNDUM** dico, Pontificem permisisse secum federe alios ab Imperatore assignatos, ut satisfaceret Donatistis, quibus Romanus Pontifex suspectus erat. Ad **tertium** dico, post Pontificem iudicasse Episcopum Arelatensem, & postea Imperatorem, non quia oportebat, ut ibidem ait Augustinus; sed ut omnino obstrueretur os Donatistarum. Itaque Imperator, ut ibidem ait Augustinus, veniam petiturus ab Episcopis, causam illam inuitus cognouit.

CAPVT XXV.

Soluitur argumentum ultimum.

POSTREMO. Calvinus loco notato, & Magdeburgenses Cent. 5. cap. 9. & etiam **Græci** in Concilio Florentino, sess. 20. sed præcipuè **Illyricus** in libro de historia Concilij VI. Carthaginensis, argumentum, ut ipsi credunt, fortissimum, petunt ex historia Concilij VI. Carthaginensis, cuius hæc est summa.

Zozimus Papa ab Africanis per legatos petiit, ut tres canones Nicæni Concilij executioni mandarent. Vnum, de appellationibus Episcoporum ad Romanum Pontificem; Alterum, de appellationibus Presbyterorum & minorum Clericorum ad Episcopos vicinos; Tertium, de non eundo ad comitatum; id est, ne irent Episcopi Afri ad aulam Imperatoris.

Africani his mandatis acceptis, Concilium nationale C. C. XVII. Episcoporum coegerunt, & Pontifici Bonifacio, qui, Zozimo interim mortuo, successerat, responderunt; se non inuenire eos canones in Nicæno Concilio, propterea se scripturos ad Patriarchas Orientis, Constantinopolitanum & Alexandrinum, ut ad se mittant authentica exemplaria Nicæni Concilij; interim tamen se eos canones seruaturos, salua diligentiore inspectione authenticorum exemplarium. Interim venerunt à Cyrillo Alexandrino & Attico Constantinopolitano exemplaria Nicæni Concilij, & in iis non sunt inuenti isti tres canones, sed tantum viginti illi, qui habentur in historia Ruffini lib. 10. cap. 6. quam etiam historia Cyrilus in epist. ad Africanos citat.

Cum